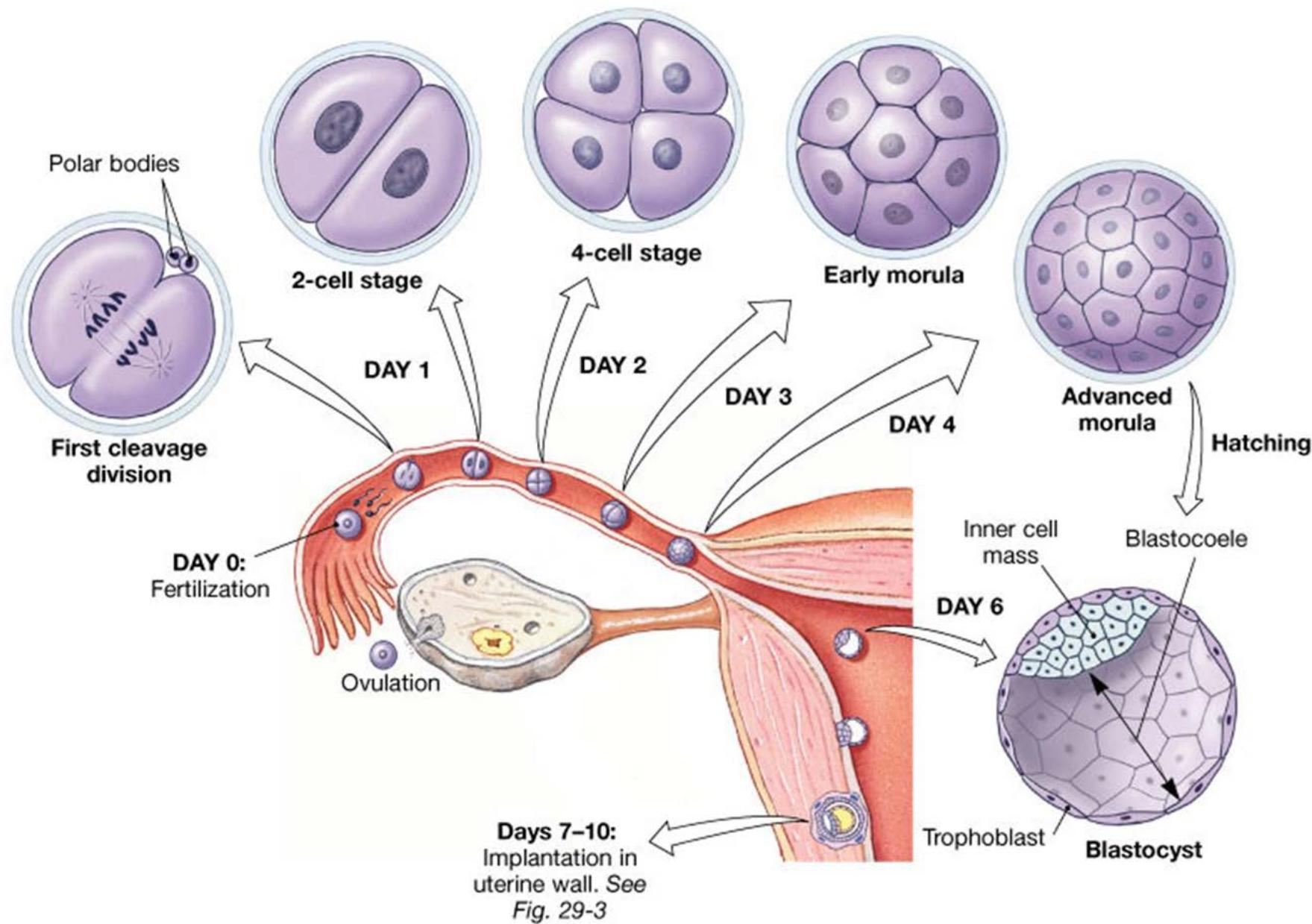

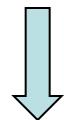
2^η ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΕΜΒΡΥΪΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

«Η εβδομάδα των 2»

ΔΕΥΤΕΡΑΙΟΥ ΘΕΟΔΩΡΑ-ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, MD, MSc, PhD
ΜΑΙΕΥΤΗΡΑΣ-ΓΥΝΑΙΚΟΛΟΓΟΣ
ΜΟΡΙΑΚΟΣ ΒΙΟΛΟΓΟΣ-ΓΕΝΕΤΙΣΤΡΙΑ
ΕΠΙΚ. ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΙΣΤΟΛΟΓΙΑΣ-ΕΜΒΡΥΟΛΟΓΙΑΣ

2^η w: Ολοκλήρωση εμφύτευσης βλαστοκύστης στο ενδομήτριο

Σχηματισμός
δίστιβου εμβρυϊκού
δίσκου

Επιβλάστη

Υποβλάστη

Σχηματισμός εξω-εμβρυϊκών
δομών

Αμνιακή
κοιλότητα

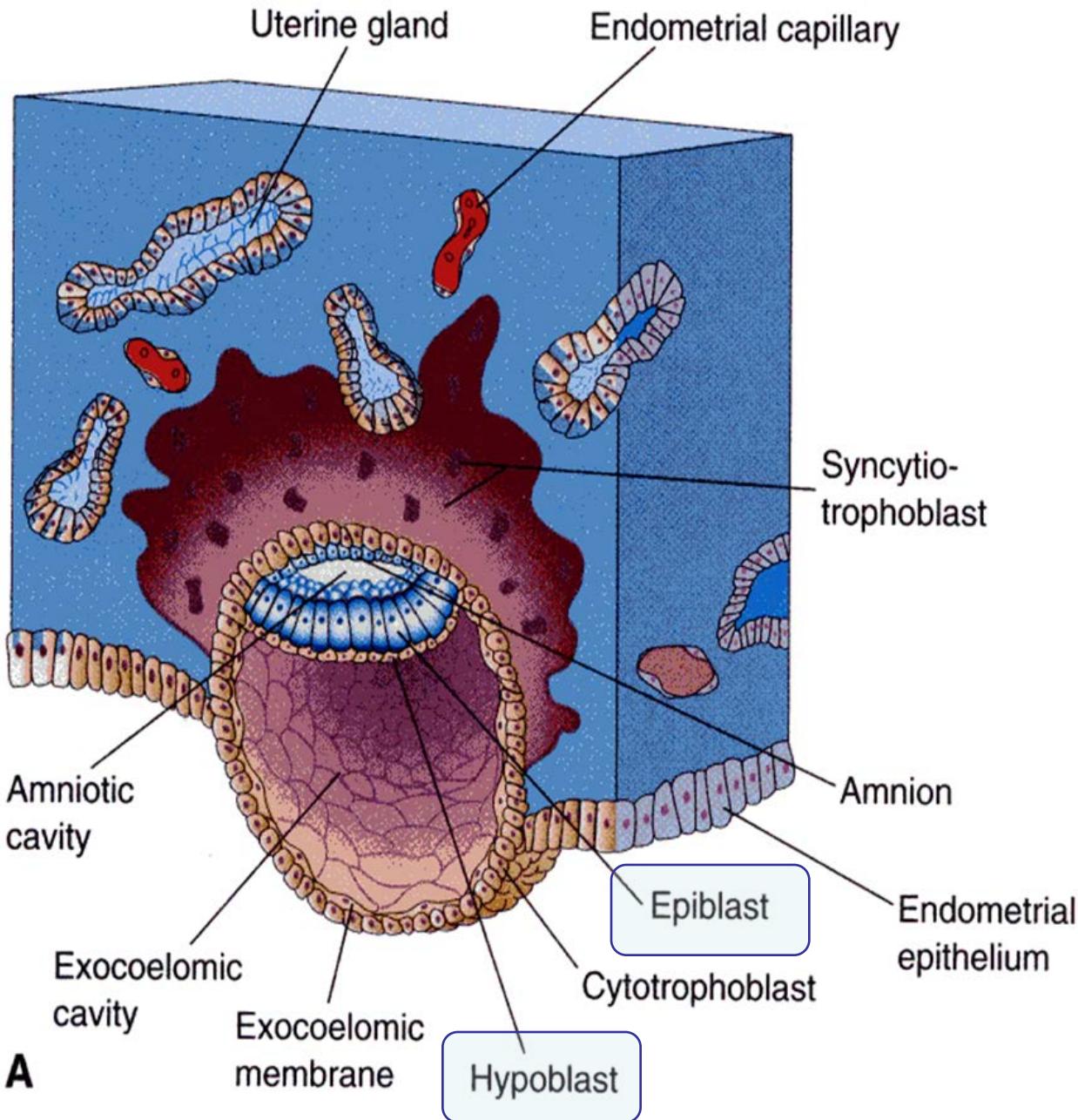
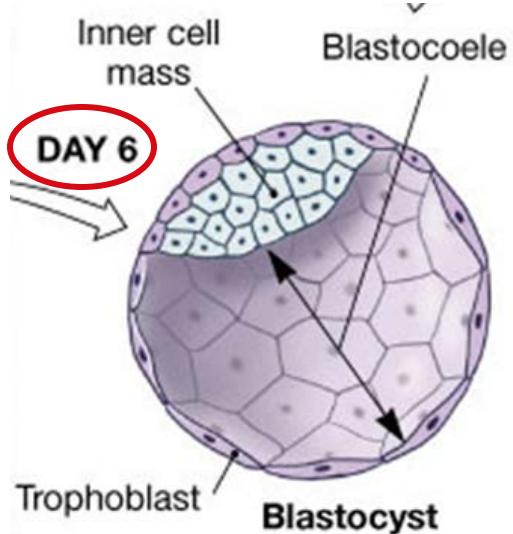
Άμνιο

Χοριακός
σάκος

Συνδετικός
Ομφαλικό μίσχος
κυστίδιο

Προέλευση όλων των
ιστών & οργάνων

8^η ημέρα

ΔΙΣΤΙΒΟΣ ΕΜΒΡΥΪΚΟΣ ΔΙΣΚΟΣ

Από την 8η d:

Η Έσω κυτταρική μάζα

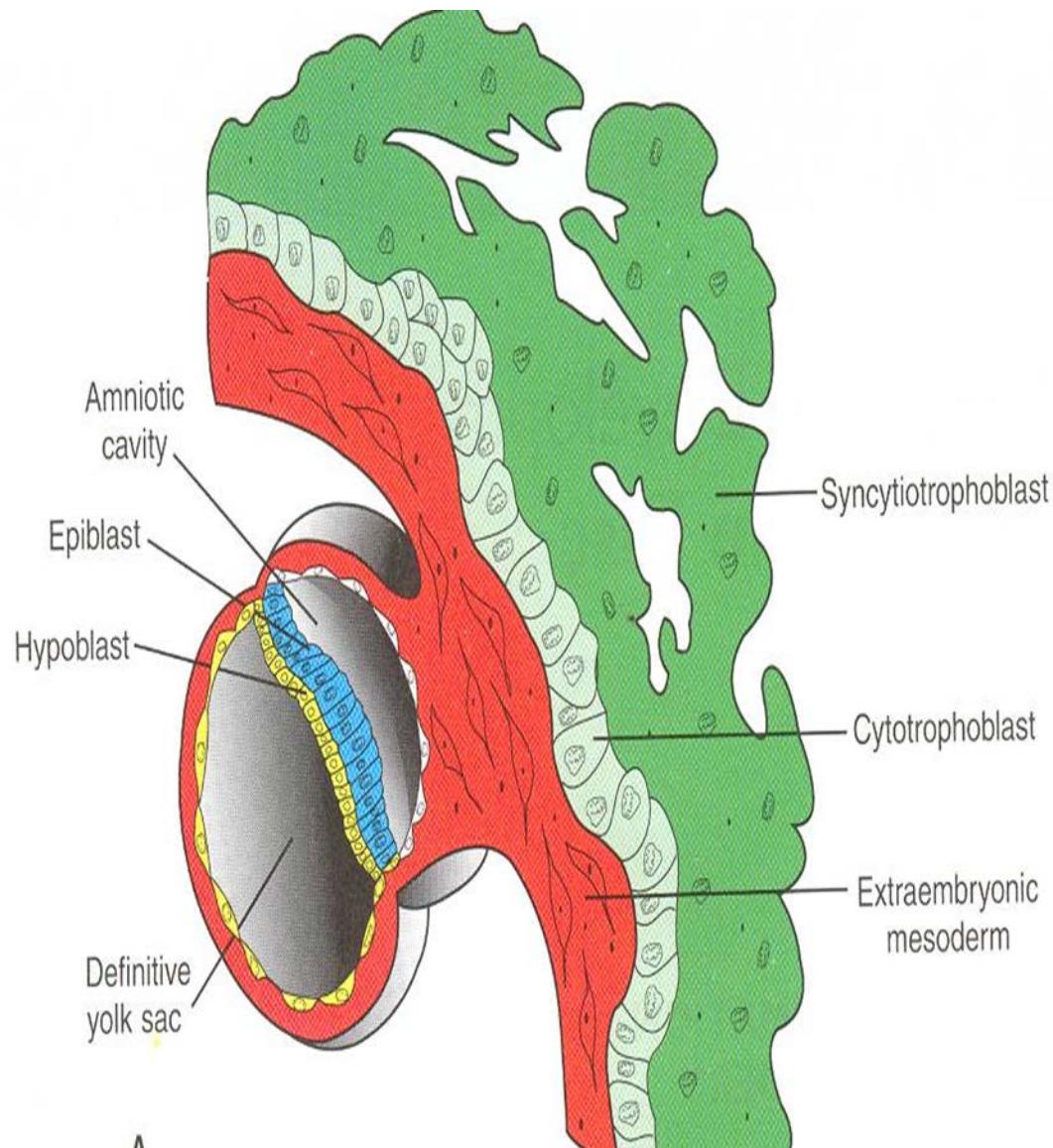
διαφοροποιείται στο δίστιβο
δίσκο που αποτελείται από 2
στρώματα:

(A) Επιβλάστη

Υψηλά κυλινδρικά κύτταρα,
προσκείμενα στην αμνιακή
κοιλότητα.

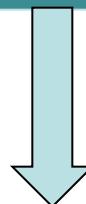
(B) Υποβλάστη

Μικρά κυβοειδή κύτταρα,
προσκείμενα στη κοιλότητα
της βλαστοκύστης.

2^η w: Ολοκλήρωση εμφύτευσης βλαστοκύστης στο ενδομήτριο

8^η ημέρα

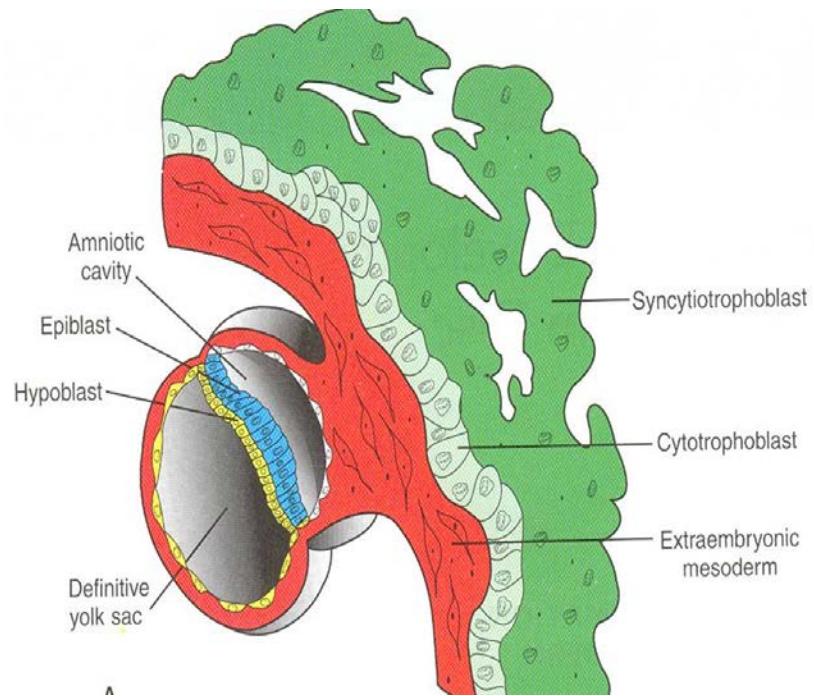
Διαφοροποίηση τροφοβλάστης

ΣΥΓΚΥΤΙΟΤΡΟΦΟΒΛΑΣΤΗ

Μάζα ταχέως πολλαπλασιαζόμενων κυττάρων με ασαφή κυτταρικά όρια.

ΚΥΤΤΑΡΟΤΡΟΦΟΒΛΑΣΤΗ

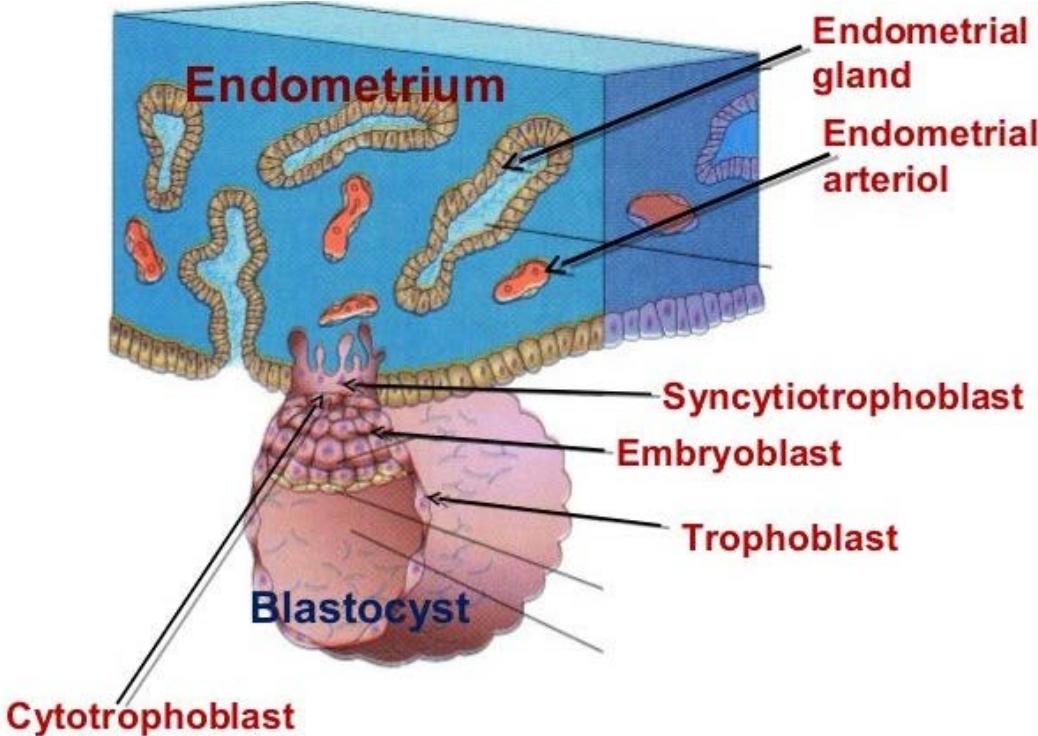
Σειρά μονοπύρηνων κυττάρων με έντονη μιτωτική δραστηριότητα.

- Παρεκτόπιση κυττάρων ενδομητρίου μέσω πρωτεολυτικών ενζύμων => **απόπτωση.**
- Φαγοκυττάρωση φθαρτικών κυττάρων => πηγή θρεπτικών συστατικών για έμβρυο !!!

Ενδοκρινική λειτουργία συγκυντιοτροφοβλάστης

- Παραγωγή προγεστερόνης από τη χοληστερόλη της μητέρας.
- Παραγωγή οιστρογόνων.
- Παραγωγή χοριακής γοναδοτροπίνης (hCG).
- Παραγωγή χοριακής σωματοτροπίνης (hCS).
- Παραγωγή χοριακής θυρεοτροπίνης.
- Παραγωγή χοριακής κορτικοτροπίνης.

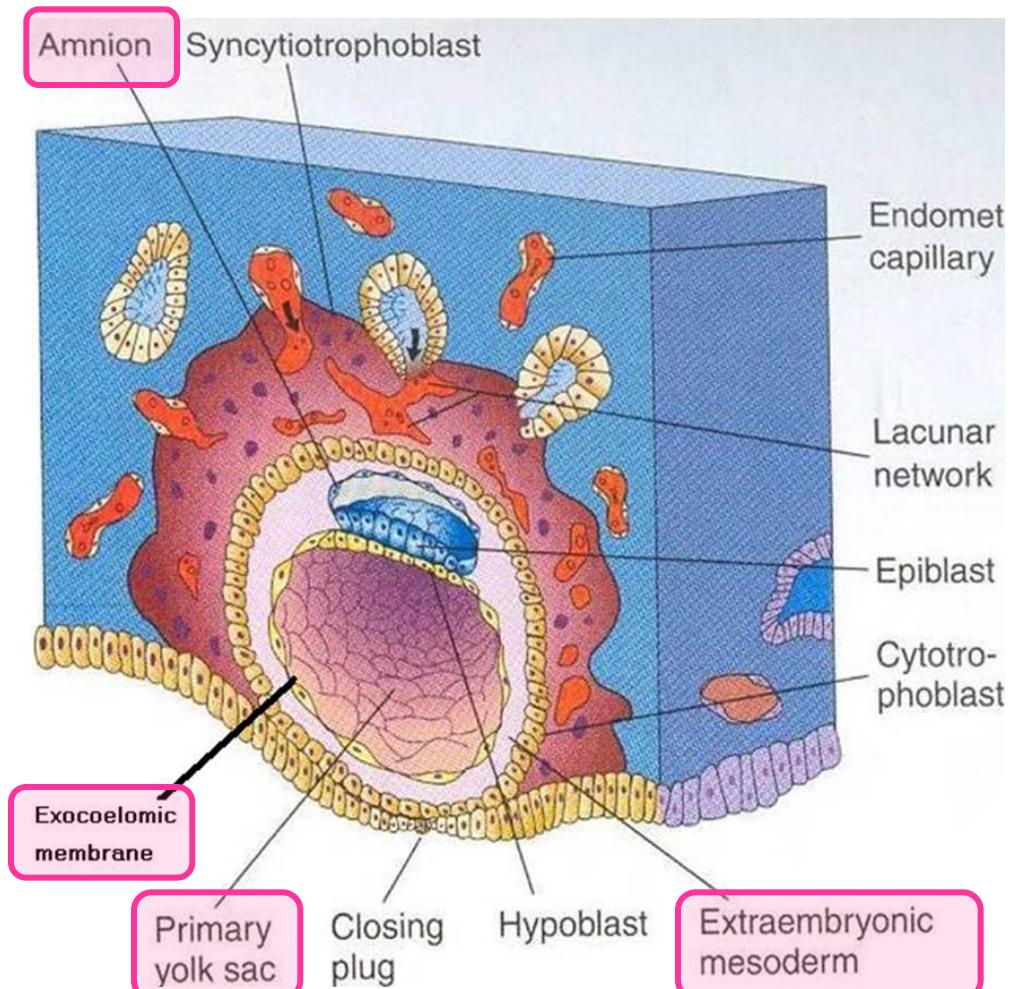
Σχηματισμός αμνιακής κοιλότητας

9η ημέρα

- Πριν την ολοκλήρωση της εμφύτευσης, εμφανίζεται εντός της βλαστοκύστης **η αρχέγονη αμνιακή κοιλότητα**.
- Αναπτύσσεται από τους αμνιοβλάστες, κύτταρα της επιβλάστης, όταν αυτά οργανώνονται σε μια λεπτή μεβράνη, **το άμνιο**.

Επιβλάστη = έδαφος αμνιακής κοιλότητας.

Υποβλάστη = έδαφος εξωκοιλωματικής κοιλότητας.

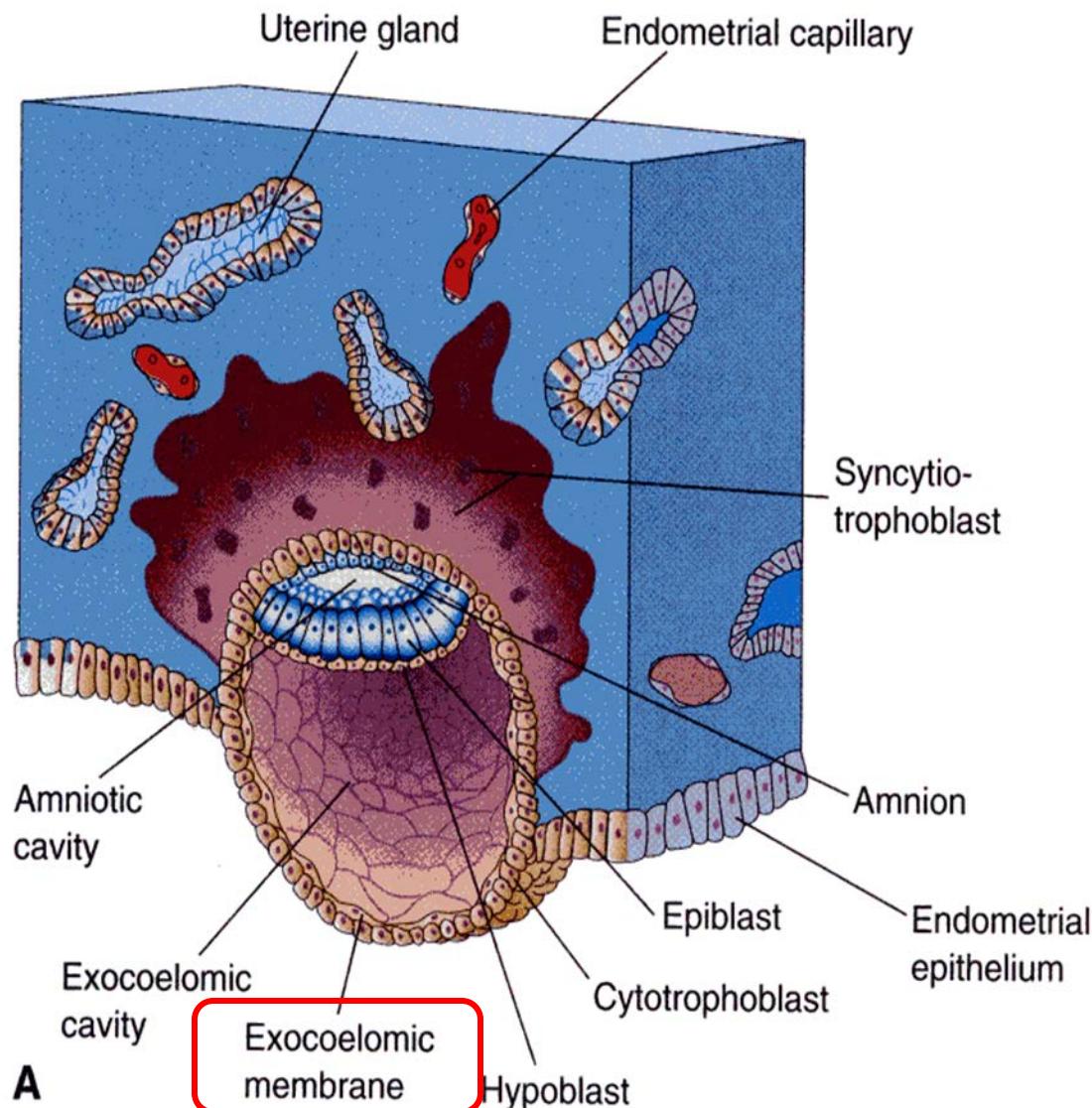

Εξω-εμβρυϊκή (εξωκοιλωματική) μεμβράνη ή μεμβράνη του Heuser

Υμένας που σχηματίζεται από κύτταρα που μεταναστεύουν από την υποθλάστη.

- Περιβάλλει τη κοιλότητα της βλαστοκύστης & επενδύει την εσωτερική επιφάνεια της κυτταροτροφοβλάστης.

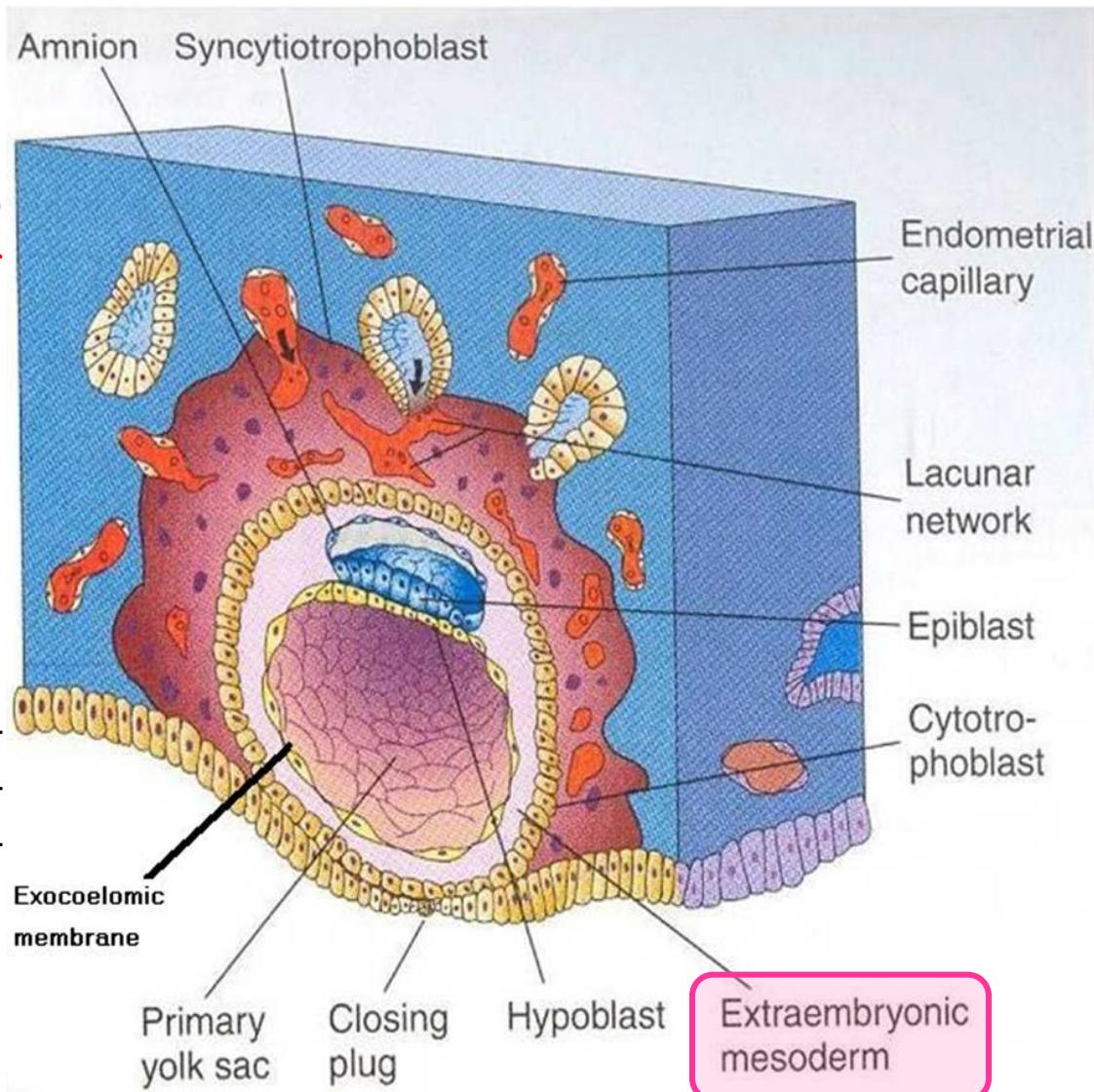
Κοιλότητα βλαστοκύστης
+
Εξωκοιλωματική μεμβράνη
=
Πρωτογενές ομφαλικό κυστίδιο ή αρχέγονος λεκιθικός ασκός

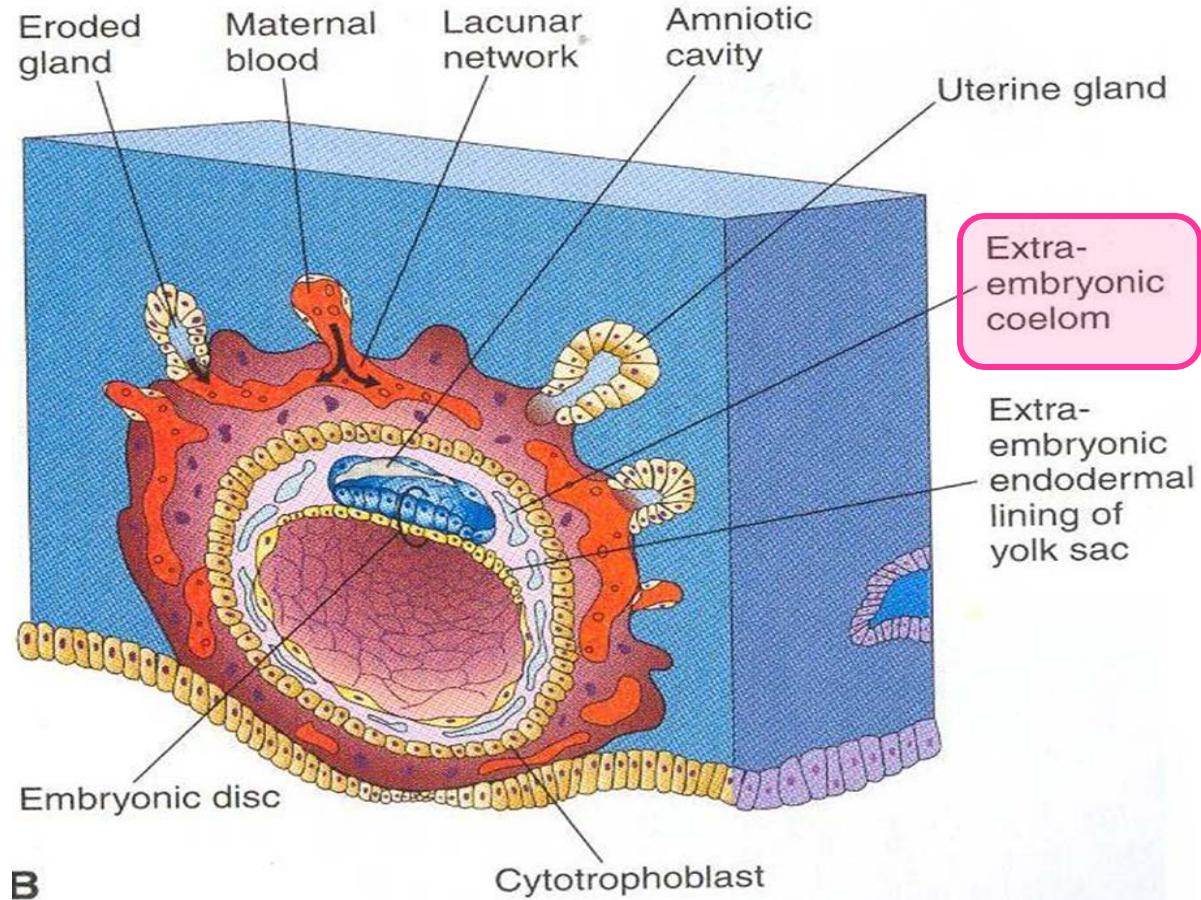
Εξω-εμβρυϊκό μεσόδερμα

Χαλαρός συνδετικός ιστός που σχηματίζεται μεταξύ της έσω επιφάνειας της κυτταροτροφοβλάστης και της εξωτερικής επιφάνειας του αρχέγονου λεκιθικού ασκού και του αμνίου.

- Προέλευση από το εξω-εμβρυϊκό ενδόδερμα του **λεκιθικού ασκού**.
- Αποτελεί υπόστρωμα διαμέσου του οποίου τα αγγεία εφοδιάζουν με οξυγόνο και θρεπτικά συστατικά το έμβρυο.

Εξω-εμβρυϊκό κοίλωμα

- Προκύπτει όταν κοιλότητες εντός του εξω-εμβρυϊκού μεσοδέρματος συνενώνονται και οδηγούν στο σχηματισμό του **εξω-εμβρυϊκού κοιλώματος** τη 3η w. Η διεύρυνση του εξω-εμβρυϊκού κοιλώματος θα οδηγήσει στο σχηματισμό της χοριακής κοιλότητας.
- Κοιλότητα που περιβάλλει το άμνιο και το ομφαλικό κυστίδιο.
- Καλύπτει την εσωτερική επιφάνεια της κυτταροτροφοβλάστης.

Εξω-εμβρυϊκό μεσόδερμα

Μέχρι το τέλος της 2^{ης} w:

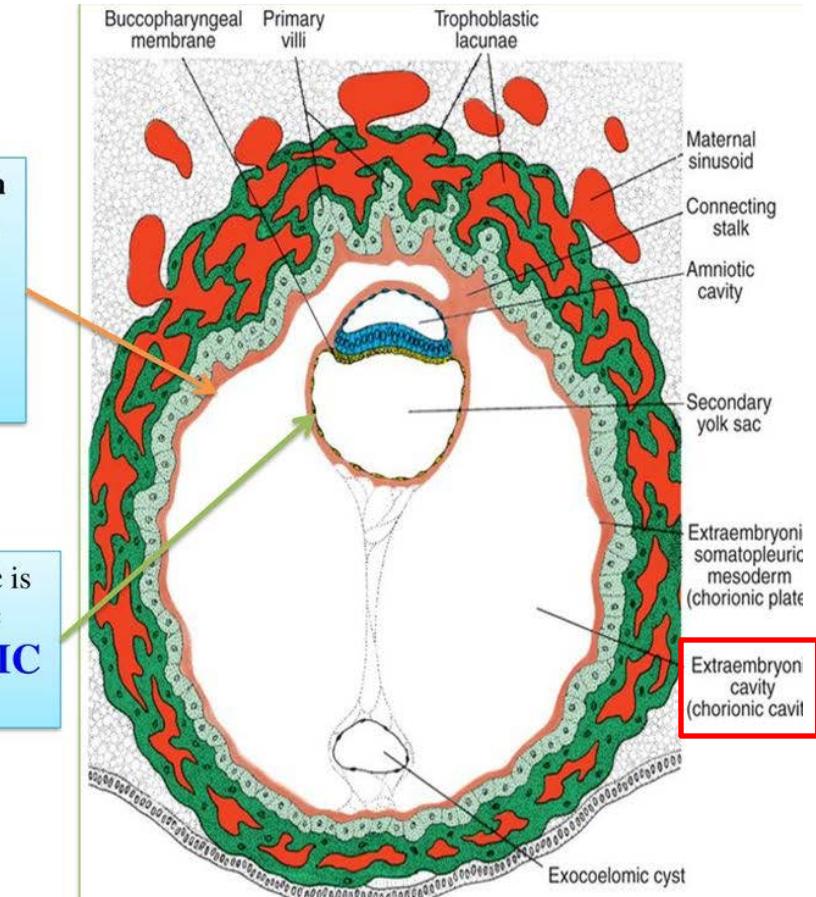
Εξω-εμβρυϊκό
σωματικό μεσόδερμα

+
2 στιβάδες
τροφοβλάστης
=
ΧΟΡΙΟ

Εξω-εμβρυϊκό
σπλαχνικό
μεσόδερμα

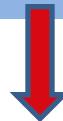
The extraembryonic mesoderm lining the **cytotrophoblast** and **amnion** is called the extraembryonic **SOMATOPLEURIC** mesoderm

the lining covering the **yolk sac** is known as the extraembryonic **SPLANCHNOPLEURIC** mesoderm

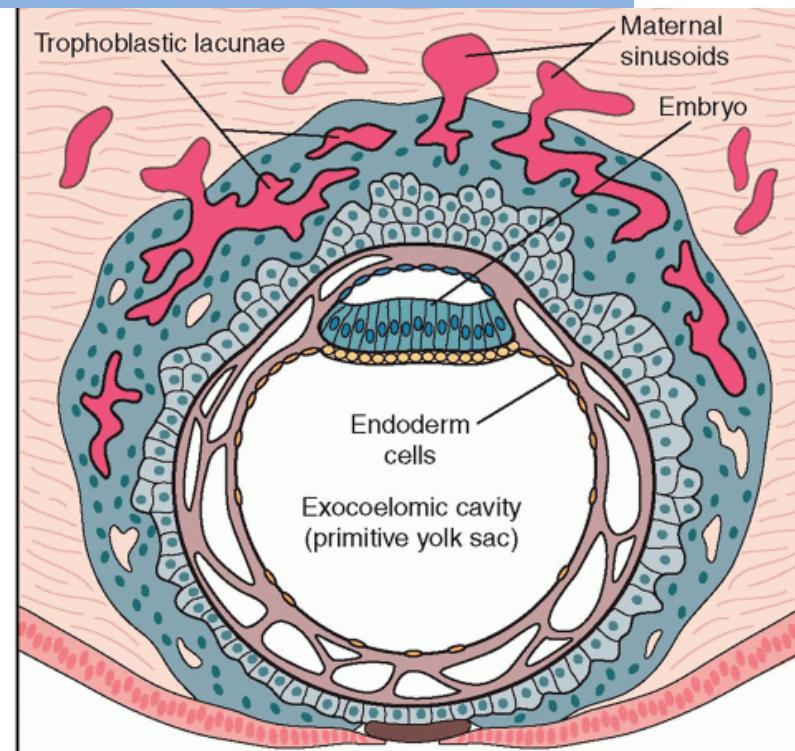
Στάδιο κοιλοτήτων

Κατά το σχηματισμό του αμνίου, του εμβρυϊκού δίσκου & του πρωτογενούς ομφαλικού κυστιδίου, στη συγκυτιοτροφοβλάστη εμφανίζονται κενοτόπια => **μεγάλες κοιλότητες**.

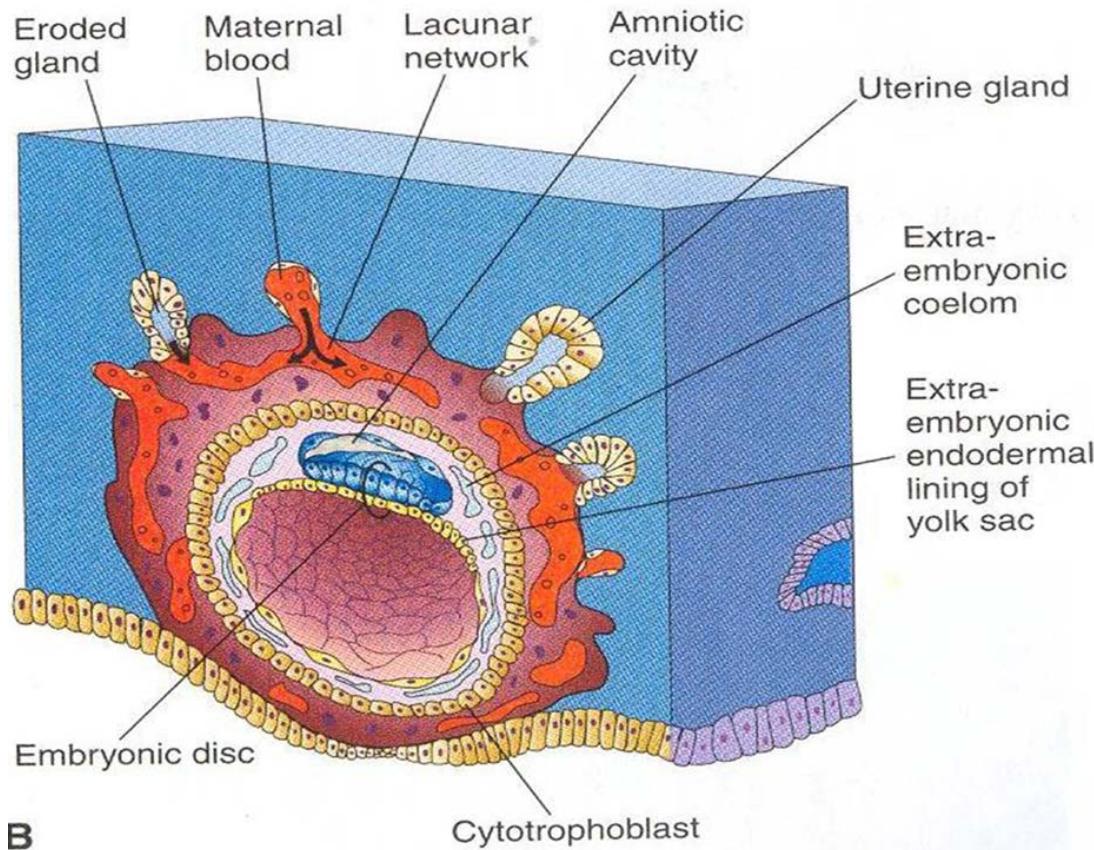
Μητρικό αίμα, κυτταρικά υπολείμματα = **Εμβρυοτροφή**
Είσοδος στον εμβρυϊκό δίσκο μέσω διάχυσης.
Πρωτογενής μητροπλακουντιακή κυκλοφορία

Τη 12^η ημέρα: γειτονικές κοιλότητες στη συγκυτιοτροφοβλάστη ενώνονται => **αναστομούμενο δίκτυο κοιλοτήτων** (καταβολή μεσολάχνιων χώρων).

10-12^η ημέρα

- Ολοκλήρωση εμφύτευσης στο ενδομήτριο => σχηματισμός ελλείμματος που καλύπτεται από **επιπωματικό πήγμα**.
- Κατά την εμφύτευση, το ενδομήτριο υφίσταται **φθαρτοειδή αντίδραση** => Διόγκωση κυττάρων : εκκριτικά φθαρτικά

Πρωτογενές ομφαλικό κυστίδιο

7-9^η d

- Εξω-εμβρυϊκή μεμβράνη
- Κοιλότητα βλαστοκύστης

Πρωτογενές ομφαλικό κυστίδιο ή
αρχέγονο λεκιθικό ασκό

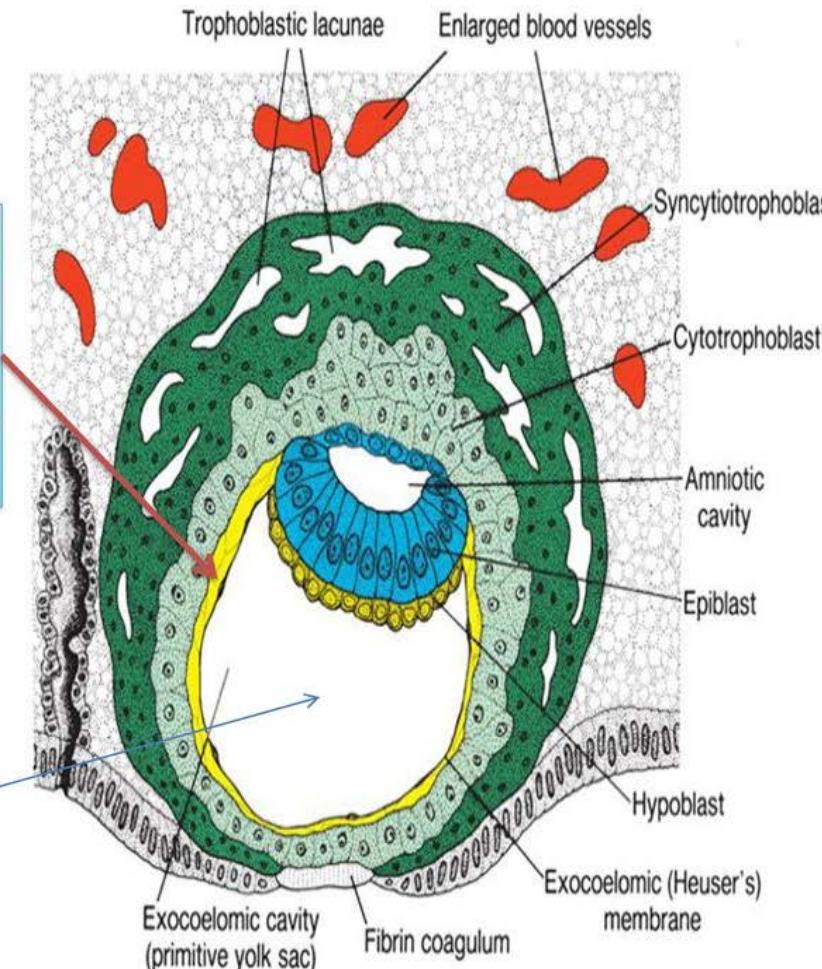
DAY 9

❖ the **hypoblast** give raise to a
thin membrane

**THE
EXOCOELOMIC
MEMBRANE**

This membrane, together with the hypoblast, lines (The blastocystic cavity) to become

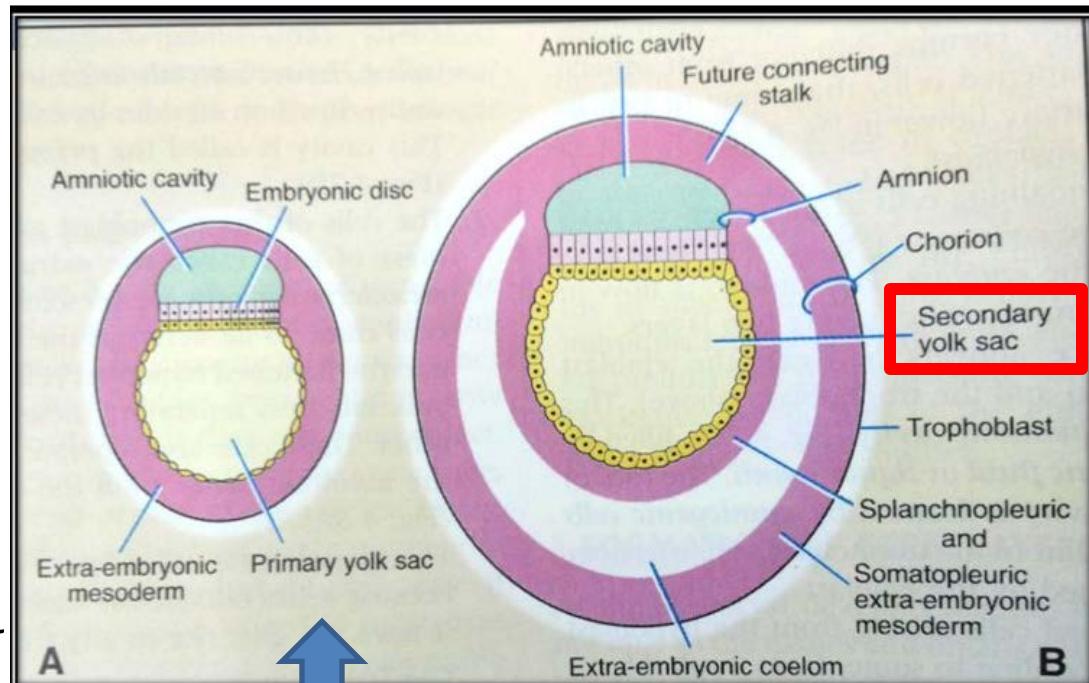
**THE PRIMITIVE
YOLK SAC**
Or exocoelomic cavity

Οριστικός λεκιθικός ασκός ή δευτερογενές ομφαλικό κυστίδιο

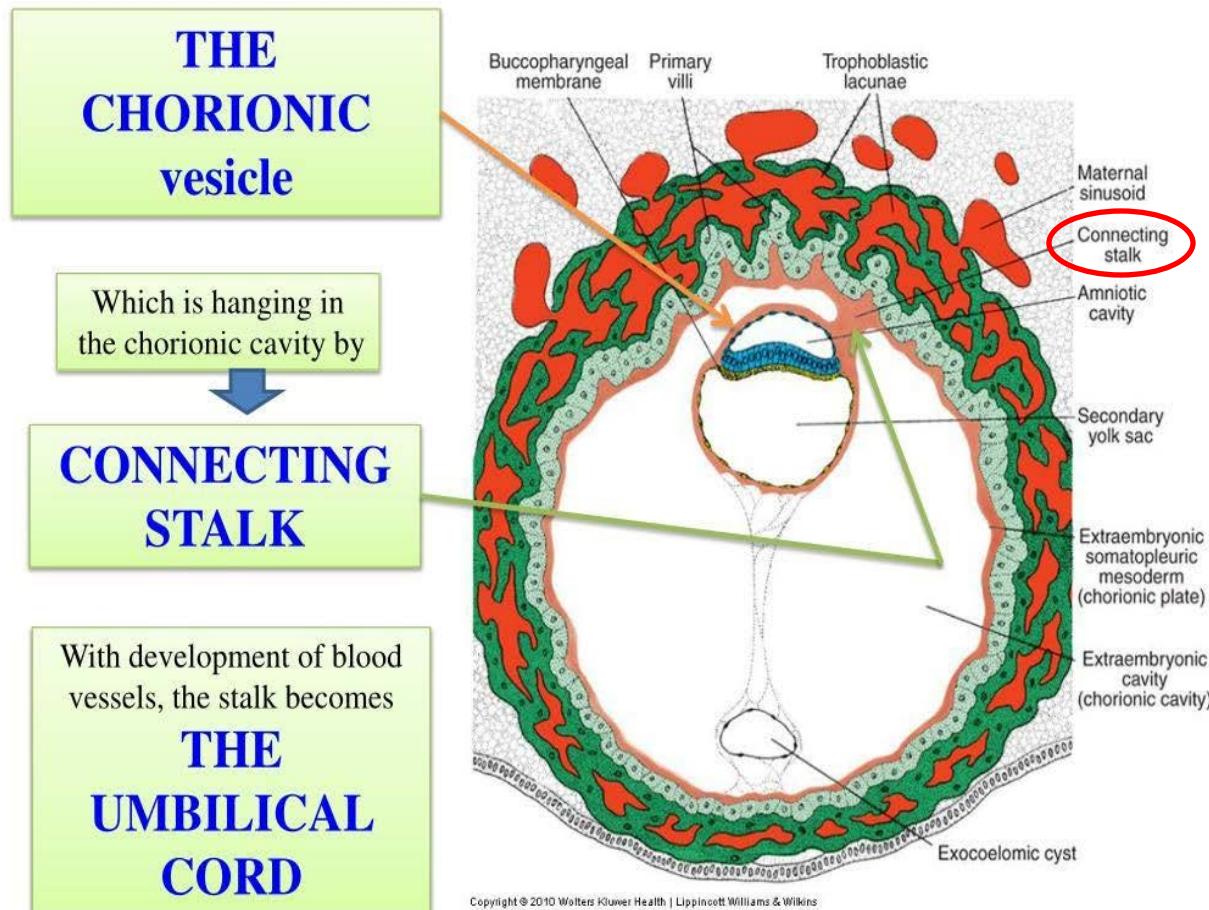
10-49η d

- Λειτουργικός έως την 4η w.
- **ΡΟΛΟΣ:**
  - Θρέψη.
  - Συμμετοχή στο σχηματισμό του εντέρου, του αναπνευστικού και του γεννητικού συστήματος.
  - Αιμοποίηση.
  - Σύνθεση Afp.
- Προκύπτει όταν το πρωτογενές ομφαλικό κυστίδιο συρρικνώνεται κι αντικαθίσταται από το μικρότερο δευτερογενές.
- Παραμονή του λεκιθικού ασκού μετά τη γέννηση => εκκόλπωμα του Meckel.

14^η ημέρα

- Το έμβρυο, ο αμνιακός σάκος και το ομφαλικό κυστίδιο κρέμεται στη χοριακή κοιλότητα, από το **συνδετικό μίσχο**.

Εξω-εμβρυϊκές μεμβράνες

AMNIO	Δίστιβο	Αμνιακό επιθήλιο + εξω-εμβρυϊκό σωματικό μεσόδερμα
ΧΟΡΙΑΚΟ ΠΕΤΑΛΟ	Τρίστιβο	Εξω-εμβρυϊκό σωματικό μεσόδερμα + κυτταροτροφοβλάστη + συγκυτιοτροφοβλάστη
ΤΟΙΧΩΜΑ ΛΕΚΙΘΙΚΟΥ ΑΣΚΟΥ	Δίστιβο	Εξω-εμβρυϊκό ενδόδερμα λεκιθικού ασκού + εξω-εμβρυϊκό σπλαχνικό μεσόδερμα

2η εβδομάδα: «η εβδομάδα των δύο»

